

La insuportable lleugeresa de la corona

«Apareix gens casualment la notícia d'una nova brutícia a la casa reial. I no va de cunyats; pot ser l'inici de la fi de la monarquia a Espanya»

El discurs de dimecres del monarca espanyol recordava el títol de l'obra per la qual Milan Kundera serà recordat (La insuportable lleugeresa de l'ésser, 1984), on es tracta de la inutilitat de l'existència i del sentit de la vida. Perquè el discurs va resultar ser silent per l'important i absurdament cínic per l'irrellevant.

L'irrellevant: molts ànims súbdits meus. Us emplaço a donar exemple de responsabilitat i sentit del deure (sic!). Us garanteixo que superarem la prova. Ho estem fent molt bé. I units ho farem encara millor. Perquè "España es un gran país, un gran pueblo que no se rinde ante las dificultades". La intervenció es comenta per si sola, perquè paraules més buides és difícil trobar-les en aquest context, i més quan ho diu un personatge que no patirà un confinament en 50 m2 amb tres criatures; ni sap com fer-s'ho amb els seus pares grans que necessiten cures; un personatge envoltat de criats, i que si es contamina pel Covid-19 tindrà la millor de les atencions mèdiques. El contrast és realment colpidor i resulta ser un acte de cinisme de colossals dimensions. Però el que encara colpeix més és la falta d'autoritat moral de qui les diu: en mig d'aquesta crisi que ens està desbordant humanament apareix gens casualment la notícia d'una nova brutícia al si de la casa reial. I aquesta no va de cunyats; aquesta pot ser l'inici de la fi de la monarquia a Espanya. Qualsevol intervenció, doncs, d'aquest personatge als mitjans només ho podia ser - d'ànims i de solidaritat ja sabem repartir-los els ciutadans entre nosaltres- per explicar fil per randa l'important.

L'important: res no va dir dimecres sobre els comptes del seu pare a Suïssa procedents, es veu, de comissions il·legals. Cap paraula sobre la buida renúncia que ha fet de l'herència: buida perquè tal renúncia pro futur no existeix en el Codi Civil espanyol. Ni una paraula sobre les accions penals que haurien d'endegar-se vers l'anterior monarca (i ja veurem si contra ell mateix), perquè la inviolabilitat ho és exclusivament pels actes comesos en l'exercici de funcions -i no pot ser interpretat d'altra manera en un estat democràtic: així és en el cas de diputats i senadors representants legítims de la ciutadania; no protegeix, per tant, per actes realitzats en l'esfera privada (i cobrar comissions il·legals o beneficiar-se'n no forma part, fins ara, d'una funció pròpia del càrrec, encara que molts mandataris públics n'hagin fet una pràctica usual; com no en formaria part tampoc, per exemple, un acte de violència domèstica). Cap paraula de per què l'exèrcit (ell n'és el cap) campa pel carrer, amb el cost que això suposa, i de per què aquests diners malaguanyats no s'estan invertint en aturar el Covid-19. Ni una sola referència a per què un ministeri que no té competències plenes en sanitat, perquè són de les comunitats autònomes, és qui determina, sense cap concurs dels territoris afectats, què cal fer per controlar la transmissió de la malaltia i confisca productes sanitaris per redistribuir-los sota criteris ignots. Res sobre per què ciutats com Madrid, seguint recomanacions d'organismes internacionals, no s'han tancat. Silenci sobre la capacitat tècnica de les autoritats centrals que el que tenen entre mans és el dret fonamental a la vida i a la integritat física de milers i milers de persones. Res, doncs, res, del que interessava a la ciutadania.

És insuportable, doncs, la lleugeresa de la corona. I en diversos sentits: un, posa en relleu la inutilitat de l'existència de la institució; dos, indica la manca d'autoritat moral del seu titular per donar copets a l'espatlla des de Palau fins que no respongui a qüestions transcendents de país; tres, depèn de com respongui a alguna d'elles, o si no ho fa, la lleugeresa de la corona facilitarà la seva marxa.